GRADSKA KNJIŽNICA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 25 p. Prepočeno po retku D 10 — Plativa i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 — Urednik Milan Radojković

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— Pretplata mjesečno Din 12.- Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK — 28 NOVEMBRA 1935 — SPLIT — BROJ 301

Valutno pitanje sve aktuelnije

Zagreb, 23. XI. Zbog mnogih više manje važnih razloga, a najviše zbog velike neizvjesnosti, koja je — tako reći — sve do jučer vladala u međunarodno-političkim odnosima, naročito u Evropi, uslijed donedavnog držanja Engleske u vanjsko-političkom pogledu, pristupanje k ventilaciji općeg valutnog pitanja na osnovu međunarodnog sporazumijevanja i odlučivanja bilo je uvijek odgađano i prepuštano povoljnijem momentu. Pojedini, inače snažni, apeli da se to pitanje načne, ma koliko bili simpatično susretani, naročito u državama, koje pripadaju zlatnome bloku, nisu uopće uspjeli i bili su paralizovani nepogodnim činjeničnim stanjem. To se najbolje opazilo i na općoj međunarodnoj ekonomskoj konferenciji u Londonu god. 1933., koja je valutno pitanje jednostavno obišla.

Poznata je stvar, da postoje u pogledu uređenja valutnog pitanja izvjesni zaključci Društva Naroda, za koje se je Francuska kao centar zlatnog bloka uvijek najaktivnije i najodlučnije zalagala. Ima i drugi jedan jaki međunarodni faktor, koji se za ovo pitanje intezivno zalaže, a to je Banka za međunarodna poravnanja u Baselu, čija smo nastojanja u tom pravcu u više navrata registrovali u svojim člancima.

Važna je bila ovih dana 51-a sjednica upravnog vijeća Internacionalne Trgovačke Komore u Parizu, održana pod pretsjedanjem njenog pretsjednika Fentenera van Vlissingen-a. Na zasjedanju govorio je francuski ministar trgovine g. Bonnet o internacionalnoj privrednoj i valutnoj situaciji. Izložio je još jednom razloge, koji su ga ponukali, da na posljednjoj sjednici ekonomskog odbora Društva Naroda iznese predlog o privremenoj stabilizaciji valuta. Tim je povodom g. Bonnet onda najavio, kako bi Francuska bila sklona i spremna prići jednom liberalnijem trgovinsko-političkom kursu, ako bi se njeni ugovorni partneri obvezali u novim trgovinskim ugovorima da će svoje valutne paritete zadržati nepromijenjene kroz vrijeme trajanja tih novih ugovora. Taj je predlog bio jednoglasno odobren od svih u Ženevi zastupanih zamalja, a bio je naročito poduprt i od strane Sjedinjenih Država. Razne rezerve pojedinih nekih delegacija, navlastito Engleske, učinile su ipak da je prodro takav zaključak, koji je znatno oslabio t. j. razvodnio predlog g. Bonneta, jer se je u prvom redu podvukla potreba, da se imaju u svrhu olakšavanja svjetske trgovine preduzeti bilateralni pregovori na osnovu klauzule o najvećoj pogodnosti i da se ugovorni partneri pri tome imaju obvezati, da će se čuvati svake nagle valutne fluktuacije ili kolebljivosti i spriječavati je. U svom govoru Bonnet je tom prilikom između ostalog rekao: Mi smo spremni da krenemo tim putem uz uslov, da budemo mogli biti sigurni o tome, da će zemlje, s kojima smo u poslovnom odnosu, biti prožete u pogledu ekonomskog svog postupanja i mišljenja jednakom voljom, kao i mi i pripravne da preuzmu obaveze o održanju svoje valute na jednoj stanovitoj stabilnoj visini tokom trajanja trgovinskih ugovora. Mi hoćemo da u sve ugovore, o kojima se sada pregovara, unesemo takove odredbe. Ako se mi s te strane hoćemo tako da zaštitimo, i ako neki smatraju to pretjeranim, reći ću, da je devalvacija mnogih valuta kroz četiri posljednje godine postala za nas jedna opasna konkurencija. Povratak valutnoj stabilnosti i povratak slobod njim trgovinskim odnosima dva su glavna načela, koja francuska vlada preporuča kao skupno angažovanje pojedinih zemalja, da bi se ipak već jednom postiglo savladavanje krize.

Internacionalni valutni odbor, koji je svoju posljednju godišnju sjednicu održao u decembru 1934. održao je svoje drugo važno zasjedanje 20. o. m. Istog dana održan je i sastanak u pravnog vijeća pod pretsjedanjem prof. de Leoner a (Bruxelles). Raspravljalo se je o sadanjoj situaciji zlatnog bloka, o problemima stabilizacije, o mnogostranim potpunim kompenzacijama i o privrednim sankcijama protiv Italije.

Kako se vidi, pitanje uređenja valutnog pitanja u međunarodnom pogledu postaje sve aktuelnije i kako mu međunarodna politička situacija ide sada ipak u prilog, nadat se je, da će napori, koji se u tom pravcu vrše, biti ipak doskora okrunjeni uspjehom na veliku korist opće privrede, a naročito trgovine.

S obzirom na to moramo se veseliti onom demantiju sa zvanične strane, koji uvjerava da kod nas neće biti preduzimano nikakvo povećanje novčaničnog opticaja, o čemu se je pisalo i što se je s izvjesne strane zagovaralo povodom provađanja razduženja zemljoradnika. Naša je valuta kroz ovo burno razdoblje posljednjih godina poslužila klasičnim primjerom stabilnosti i tu stabilnost treba ljubomorno čuvati, naročito sada, kad se javlja tako opći i opravdani interes za općom valutnom stabilizacijom. Pa da i nema tog razloga, drugi bitni i vrlo aktuelni razlozi vojuju za upornu stabilnost naše monete. Mi smo u valutnom pogledu povezani sa zemljama zlatnog bloka, naročito s Francuskom, a sada, kad talijanska lira koleba, kad je čak ukinuto njeno notiranje na pariškoj a i bečkoj burzi, jer da nema već jasnoće glede talijanskih deviznih propisa, lako je razumjeti kakovim bismo se perturbacijama izložili uslijed i najmanje eventualne oscilacije naše valute.

Dinko Sirovica

Engleska sabotira Marconi-ja

London 28. Radiotelefonsko društvo u Londonu uskratilo je pretsjedniku talijanske akademije nauka i izumitelju Marconi-ju da govori preko engleskih radio stanica. Stoga je on odlučio da sa svoje jahte „Elettra" održi preko radia govor engleskim slušateljima. On tvrdi da će se u tu svrhu povući iz engleskih teritorijalnih voda i da će tako moći nesmetano govoriti. Engleske vlasti vjeruju, da u tom svom držanju Marconi ima odobrenje talijanske vlade.

Medjutim se doznaje, da će engleske radio stanice, u doba kad Marconi bude govorio, njegovu emisiju sprječiti svojom emisijom na isti val.

Jedinstveni front u Egiptu

Kairo 28. Nakon ugušivanja uličnih demonstracija trude se vodje nacionalne stranke da stvore jedinstveni politički front protiv pretsjednika vlade Nessim Paše i engleskih vlasti. S tim u vezi jučer su se ponovno vodili pregovori izmedju Nahas Paše i ostalih političkih stranaka, a poimence liberala.

Doznaje se da su ostale stranke u principu voljne da se obrazuje jedinstveni front, jedino se ne slažu sa zahtjevom Vafd-a (nac. stranke) da se odmah povrati ustav od 1923.

Venizelos pripravan na saradnju

Atena 28. U političkim se krugovima očekuju veće promjene. Dolaskom kralja Đure imalo bi nastupiti vrijeme izmirenja stranaka. Venizelisti su spremni da iskoriste ovu konjukturu. Uskoro će doći do opće amnestije, koja će obuhvatiti i one krugove, koji su podigli nedavnu revoluciju pod vodstvom Venizelosa i Plastirasa. Kad se govori o izmirenju, tada se redovito misli na republikance, koje treba privesti saradnji sa Krunom. Ali time se ujedno misli i na udaljivanje od vlasti krugova koji su se najviše zamjerili tim krugovima. Venizelos je već izjavio svoju spremnost, da surađuje sa monarhijom, pa se ne isključuje mogućnost njegove saradnje u vladi.

Položaj na abesinskom ratištu

Pariz 28. — Velike kiše u Ogadenu onemogućuju Talijanima svako napredovanje. Sa sjevernog fronta javljaju da se dvije velike abesinske armade spremaju da izvrše kontranfanzivu. Talijanska vojska produžuje napredovanje prema Amba Alagija.

Blok protiv Velike Britanije

London 28. Politički krugovi smatraju da je pakt o prijateljstvu i nenapadanju između Turske, Afganistana, Irana i Iraka u prvom redu uperen protiv Engleske. U sklapanju ovog pakta jasno se vidi i namjera država potpisnica, da ubuduće što jače izraze zajednicu interesa ove regionalno povezane grupe članova Društva Naroda. Osim toga se očevidno očekuje od pakta, da će pružiti povoljnu platformu za očuvanje sadašnjeg stanja na ovom dijelu Azije i da će radi toga potpisnici pakta biti u stanju da samostalnije uređuju svoje odnose prema stvarnim i pravim interesima pojedinih zemalja.

Poteškoće oko povratka Habsburgovskih imanja

Wien 28. Povodom vraćanja imanja članovima kuće Habsburško—Lotarinske došla je austrijska vlada u velike poteškoće, jer se u nekim Habsburškim palačama nalaze razni uredi, kao ministarstvo socijalne politike, centralni katastarski ured, obrtni inspektorat i t. d. na koje zgrade je vlada utrošila ogromne pare. Pošto vlada nije u stanju da sagradi za te urede nove palače, to će biti prinudjena da ih uzme u najam.

Emailirani Sparherd prodaje se jeftino. — Informacije upitati u papirnici Bogić na obali.

Za 20 Dinara dobivate u Tiskari E. Vitaliani i Sin — Šibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotovanje.

Opomena američkoj petrolejskoj industriji

da obustavi izvoz svojih proizvoda u Italiju

Washington 28. Kao što javljeno ministar vanjskih poslova g. Hull opomenuo je jučer američku petrolejsku industriju, da obustavi izvoz svojih proizvoda u Italiju, i jučer je objavljeno saopćenje ministra, u kome se kaže, da će u buduće svi zajmovi, koje je vlada dala pojedinim parobrodarskim društvima biti upotrebljeni za spriječavanje transporta ratnog materijala na taj način, što će se na parobrodarska društva vršiti pritisak kod isplate zajmova.

London 28. Reuter javlja: Prema vijestima iz Corpus Chistia, u državi Texas, tamošnje društvo izjavilo je, da će i dalje izvoziti petrolej u Italiju i druge zemlje, i to sve dotle, dok američka vlada ne bude stavila zabranu na tu vrstu izvoza.

Washington 28. Reuter javlja: Sa mjerodavne strane se izjavljuje, da američka vlada namjerava, da pristupi drakonskom financijskom pritisku nad svima onim ustanovama i licima, koji sada trguju s Italijom i Abesinijom.

Nawyork 28. Javljaju iz San Piedra u Kaliforniji, da je usprkos opomene ministra vanjskih poslova gosp. Hulla krenuo teretni brod „Gregor“ za talijansku Somaliju s tovarom od 36.000 barila benzina za avijaciju. Posadu broda sačinjavaju neorganizirani mornari. Organizirani mornari odbili su da putuju, ma da im je obećana nagrada od 50 posto od nadnice.

Rim 28 Havas javlja: U službenim krugovima osjeća se velika skepsa u pogledu proširenja zabrane uvoza oružja u Italiju iz Amerike. U tim krugovima podvlače, da Sjedinjene Američke Države ne bi smjele da poduzmu takovu mjeru, pošto bi njom povredile akt o neutralnosti, na kome se osniva cijela politika američke vlade u talijansko-abesinskom sporu.

Poljska ima slobodne ruke prema Litvi

Varšava 28 „Kurjer Podanny“, u vezi sa ulogom litvanskih vlasti protiv ukrajinskih zavjerenika u Varšavi, piše da bi držanje Litve prema Poljskoj daje poljskoj vladi slobodne ruke prema Litvi. Iz te činjenice mora poljska politika povući konsekvencije i spriječiti ponovni slični čin sa strane Litve.

Za melioraciju Nadinskog Blata

Izmedju inih potreba koje se krivnjom nesretne prošlosti i danas osjećaju u kontinentalnom dijelu sjeverne Dalmacije predmet gornjeg naslova zauzimlje jedno od prih mjesta.

Tužiti se na nehajstvo viševjekovnog „prevedrog“ i jednovjekovnog „premilostivog“ gospodara može se reći da nema mjesta, jer su oni, što je i prirodno, vazda osjećali za dužnost da rješavaju potrebe svoga naroda, a o podjarmljenom narodu interesiralo ih je samo toliko da ga za svoje potrebe iskorišćavaju.

Što pak stvar nije uređena ili početa uredjivati od našeg oslobodjenja po glasu naroda grijeh je na bivšim višim i nižim prestavnicima naroda, koji o ovom predmetu nijesu mnogo mislili, te gâ s obrazloženjem prikazivali na odgovarajućem mjestu državne uprave....

Nadinsko Blato je periodsko jezero, oko 10 km zapadno od Benkovca. Ime je dobilo po istorijskom selu Nadinu, koje se nalazi sjeveroistočno od njega. Prostire se u udubljenju jedne bore, koja se pruža u dinarskom pravcu, od sjeverozapada prema jugoistoku. Dugo 3·7 km, široko 1·4—1·6km, te zauzima površinu od 4·88 km². Apsolutna mu je visina 77 m.

Uglavnom vodu u Nadinsko Blato donašaju dva potoka: Kličevica i Mirašnjica, i to samo za vrijeme kišnih perioda.

Osim vode ovih potoka u Blato se slijeva voda iz više vrela u njegovoj neposrednoj okolini, kao i ona obilnijih kiša koja pane po pristrancima njegove prostrane okoline. Sliv mu je dakle dosta prostran, pa nije ni čudnovato kolika se množina vode u njega znade da salije za vrijeme kišnih godina.

Uzevši prosječno Nadinsko Blato redovito preko ljeta presuši. Neke godine ranije, a neke kasnije. Obično presušuje mjeseca avgusta, a već oktobra počinje da poplavljuje.

Vodu mu odvode nekoliko slabih ponora na južnom kraju u blizini kuća Petrnjača, koja teče podzemno samo 4·5 km, pa se pojavljuje pod imenom Krka.

Koliko se pamti najviše se je vode u njega slilo 1878 i 1915 god., kad nije za dva uzastopna ljeta uopće presušivalo.

S obzirom da se Nadinsko Blato nalazi u oskudnom kraškom kraju, gdje je svaki bolji komadić zemlje potrebito pretvoriti u ziratnu zemlju, i da je kraj oko njega dosta malaričan, baš zbog njega, odavno je narod molio, a svaki napredni čovjek zagovarao za njegovu melioraciju. — I da bi obmanula narod, da o njegovim potrebama vodi računa, proučavala je stvar još bivša austrougarska vlast, i koliko je poznato donijela zaključak kuda bi se najlakše voda s Blata mogla odvesti, pošto sami ponori i s najtemeljitijim čišćenjem i uredjajem nijesu u stanju da gutaju vodu u onoj količini koliko je pomenuti potoci donašaju.

Takodjer je i naša država stvar proučavala i donijela zaključak sličan onom prvom, ali od tog do sada ništa.

Razlozi koji zagovaraju da Nadinsko Blato treba što prvo meliorisatj uglavnom su sljedeći.

a) Kad bi se Blato stalno presušilo dobilo bi se ziratne zemlje vrlo dobrog kvaliteta (humus) u veličini za pomenutih 4·88 km² ili 488 ha (hektara) što nije malo u siromašnom, a dosta naseljenom kraju. Od ove količine zemlje većina bi bila prvoklasna oranica, koje se sastoji od nanosa (zemljina cvijeta), što su ga potoci i druge jaruge postepeno nanijeli kroz geološko vrijeme.

b) Isušenjem Nadinskog Blata istodobno bi se isušilo i Malo Blato sjeverozapadno od ovoga kao i očuvalo od poplava polje sela Škabruje, pa bi se i tu dobio veliki kompleks vrlo dobre ziratne zemlje.

c) Oslobodilo bi se poplava rodno polje sela Raštevića, koje redovito poplavljuje kad se digne visoko voda na Nadinskom Blatu.

d) Usput bi se meliorisalo prostrano polje sela Polače i Donje Jagodnje, koje svake godine poplavljuje, s čime umanjuje prihod za više od polovine nego što bi ga polje moglo da dade da se isto može pravovremeno obradivati i po volji birati usjevi.

e) Otklonili bi se sitni izvori (pištavci) po polju sela Tinja, koli također smetaju pravovremenu obradu polja. Ovi pištavci nijesu ništa drugo nego voda koja se kroz zemlju cijedi iz Nadinskog Blata i Polačkog Polja.

f) Iščezla bi bolest malarija u više sela te bi se tako njihovo stanovništvo oslobodilo već okorjelih patnja od nje. Naravno da bi se s ovim istodobno uštedilo lijepih para, koje godinamâ troši antimalarična akcija na račun ovih krajeva.

Sabravši sve dobila bi se ne mala ekonomska i higijenska vrijednost, čime bi se ovim pasivnim krajevima mnogo pripomoglo.

Da se sve ovo postigne ne bi trebalo mnogo potrošiti. Trebalo bi izgraditi jednu jarugu u duljini od 5 km, kojom bi oticala voda s Nadinskog Blata i Polačkog Polja do uređenih kanala na posjedu Ergele „Aleksandrovo.“ Doduše trebalo bi da se jedan dio jaruge (oko 1 km) usiječe prosječno od 10 do 15 m u dubinu.

Treba, dakle, momentalno uložiti dosta truda i materijala, ali to ne čini ništa kad se pomisli na plod rada u budućnosti.

Pošto prodje najoštrija zima imali bi po pisanju štampe da otpočnu veliki javni radovi u pasivnim krajevima. Eto prilike da se počne ovaj krupni rad u kome bi našlo uposlenja više obližnjih siromašnih sela, te se tako prehranila i usput spremala sebi novo bolje vrijeme.

Dušan Lakić, učitelj.

Izvor talijanskih limuna i cvijeća

Javlja se iz Rima: Društvo proizvođača povrća i voća na naročitim sastancima proučava položaj koji je nastao uslijed primjene sankcija. Ovaj rad proizvođača naročito je pogođen primjenom sankcija. Izvoz cvijeća, povrća i voća u Veliku Britaniju i Francusku predstavlja jednu od najjačih izvoznih stavka u talijanskoj vanjskoj trgovini.

Od 1. januara do 31 augusta o. g. izvoz limuna, na primjer, dostigao je količinu od 1,6 milijuna kvintala, od kojih je milijun kvintala izvezen u države, koje su usvojile sankcije.

Ipak, što se tiče ovog proizvoda, kriza je ublažena utoliko, što se limun u velikim količinama dijeli talijanskim vojnicima na ratištu u Istočnoj Africi zbog suzbijanja zaraze. Medjutim trgovina sa cvijećem do temelja je upropaštena. Društvo je još prije, no što su stupile sankcije na snagu, proučilo program mjera što ih treba poduzeti. Te se mjere naročito odnose na pitanja iznošenja na tržište i pakovanja artikala namijenjenih za izvoz u inostranstvo.

Za jesen i zimu

Veliki izbor svih vrsta cipela

Ženske cipele počam od D. 100—195
Muške cipele „ „ „ 120—225
Dalje sve vrsti kože, kuram za šjole nogometne i tenis lopte marka „Dunlop“, te sve ostale športske i skautske potrebštine; torbe za školu, novčanike itd. prodajem uz najniže konkurentne cijene.

Imam prvoklasne radnike, te izradjujem sve vrsti cipela po mjeri.
Obavljam popravke cipela uz najpovoljnije cijene.
Bojadišem kožnate kaputе.

ALEKSANDAR ANWEILER
trgovina koža, cipela i šport. predmeta
ŠIBENIK (ulica Kralja Tomislava 4)

Šibenik i borba za nar. stvar natrag 50 godina 11

Toliku su buku o šib. dogadjajima od 12. IV. digli Talijani i njihove novine u Monarhiji i one u Italiji, pa njemačke i magjarske, da je napokon stvar došla i pred Carevinsko Vijeće u Beču. Poznati mrzitelj i protivnik Slavena Dr Plener pravi interpelaciju o šib. dogadjajima, predsjednik min. grof Taafe odgovara. (V. „N.“ 3. V. 87. br. 33.)

„Narod“ 6. V. 87. br. 34. — Uredništvo u šest punih stupaca u talij. jeziku osvrće se na dogodjaje u Š. i na kampanju Talijana po novinama talij., njemačkim i magjarskim te na interpelaciju Plenerovu. Brani uspješno čast Šibenika od klevetanja i od odvratnih rječetina.

U istom broju po stenografskom protokolu Car. Vijeća nalazimo „La Rettifica di fatto“ od zast. Borčića, koji pobija laži o Šibeniku i odgovara zast. Carneri o šib. dogodjajima, braneći čast Sibenika i Dalmacije. Borčiću je oduzeta od predsjedništva riječ uz proteste velikog dijela parlamenta.

I u br. 35. „Narodа“ uredništvo se na dugo bavi kampanjom o šib stvarima u bečkom parlamentu. Donosi što piše „La Capitale“ di Roma pod titulom „L'anarchia a Sebenico“, gdje da je „l'anarchia e la caccia agli Italiani“; da je poslan ratni austr. brod u Šibenik; da su šib. Talijani pobjegli iz Šib. u druge gradove Dalmacije; da ide talij. deputacija kralju u Beč; da je, napokon, talij. kolonija u Šibeniku „indignatissima contro il governo d'Italia, che in tutto questo affare non fa nemmeno nemmeno sentire la propria voce a tutela di 200.000 (bum!) Italiani in Dalmazia“... (Otkud je, vraga, skupio to dvjesta hiljada?!) Evo, kako su oni u Italiji bili varani od ove šačice u nas, kad im je od probudjena naroda otetâ vlast, koja im je davala živjeti mukte na račun naroda i njegovih krvavih žulja.

U ovom istom broju ima brzojav iz Beča o odgovoru zastupnika Dra Masovčića Dru Knotzu koji se bio zauzeo za Talijane u Šib., tobože izložene brutalnom zlostavljanju sa strane slavenskog elementa. A naredni broj 36 „N.“ donosi po stenogr. zap čitav govor Masovčića u bečkom parlamentu, u kome se osvrnuo na dogodjaje u Š. i odgovorio Dru Knotzu vrlo lijepo i uvjerljivo. Reče: „Uvjeravam č. zast. Dra Knotza, da se o jednoj narodnosti talijanskoj u Šibeniku može tako malo govoriti, kao o tal. narodnosti u Berlinu ili Hannoveru.“

Svu su ovu prašinu i larmu digli onda Talijani o dogodjajima 12. Aprila 1887., samo u cilju, da obore hrv. narodnu upravu sa općine. U koliko stariji kažu, stari je lisac P. Mazzoleni napadao svojim žučnim perom po novinama sve pa i Šupuka, a onamo mu se po vazdan vrzao po kući i oblizivao. To je onda bio neodgonetljiv rebus.

Poglavar Rubelli za kaznu bio je premješten na Hvar, zato što nije dao pucati u narod i zaprijećiti provalu narodne srdžbe. Po nalogu on je morao dozvati u pomoć i vojsku s mornarice.

„Narod“ 17. V. 87. Dopis o šumi bajoneta u Šibeniku uslijed jednog anonimnog pisma poglavaru Feketi. Vidi se, došao je Madjar. Glazba je narodna svirala na Poljani.

„N.“ 10. VI. 87. br. 43. ima „ispravak“, što ga je „N. Fr. Pressi“ 4. VI. morao poslati poglavar Fekete, da

ADSKO POGLAVARSTVO

...peniku izdalo je jedan lijep pro... povodom proslave prvoga decem... U tom proglasu, lijepo šastavlje... poziva se građanstvo Šibenika ...a jedan dostojan način, sa ku... okićenim zastavama proslavi ...mnaestu obljetnicu dana Ujedi... a, jer je „...dužnost svakog Ju... vena pa makar kako gledao na ... prilike da dostojanstvom svije... građanina uvijek slavi Prvi De... ra, kao najsjajniju krunu u bli... m i krvavom nizu naših naro... i historijskih napora i kao ve... stveni praznik pobjede jugosla... ke državne misli..."

Koncerat g. Prišlina

...s poznati pianista prof. Ivo Pri... održati će 7. decembra u dvora... okolskog doma u 9 sati na veče ...erat Na programu su djela: Scar... a, Mozarta, Beethovena, Brahmsa ...opina.

Spored svečanih priredaba 7 i 8 decembra 1935

...a otkriće spomen-svjetionika ...iteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju u Splitu

DECEMBRA: Od 20 do 21 sat ...arodnom kazalištu „Kralj i Otadž... “ u spomen Viteškom Kralju A... andru Prvome Ujedinitelju. Napi... tekst Ćiro Čičin Šain, muziku ... Boris Papandopulo.

DECEMBRA: U 9 sati u dvorani ... s. k. „Gusar“ svečana sjednica ...tskog Oblasnog odbora Jadranske ...že. Dnevni red: Osnivanje Fonda ...škog Kralja Aleksandra Prvoga ...dinitelja za pomaganje lica koja ...e da se posvete nekoj grani po... rskog života.

...U 11 sati na Gatu Majora Stojana ...čano otkriće spomen-svjetionika Vi... kom Kralju Aleksándru Prvome U... initelju po ovom rasporedu:

... M.o Josip Hatze: Molitva Jadran... straže. Pjeva mješoviti zbor. Di... ent: M.o Josip Hatze.

... Svečani čin otkrića spomen— ...etionika.

... Državna himna. — Pjeva mje... iti zbor. Dirigent: M.o Josip Hatze.

... Govori.

... Polaganje vijenaca.

... Hajdrih: Morje Adrijansko. — ...eva muški zbor. Dirigent: M.o Boris ...pandopulo.

Ove priredbe prenose Radiostanice Zagrebu, Beogradu i Ljubljani.

— — —

Za ovu svrhu Jadranska plovidba ...ređuje 8 decembra poseban izlet ... Split.

Polazak iz Šibenika u 5.30 sati, sa ...vratkom iz Splita u 3 sata.

M. O. Jadranske Straže Šibenik

Sokolska zimska pomoć nevoljnima

Sokolsko društvo u Šibeniku, blagodareći nacionalnoj i socijalnoj svijesti i osjećanju svog članstva koje je novčanim prilozima omogućilo da se pruži sokolska zimska pomoć nevoljnima, počeće dijeljenjem živežnih namirnica oskudnima 1 decembra u 11 sati prije podne u Sokolskom Domu.

Ta će se pomoć davati kroz cijelu zimu tri puta mjesečno: prvog, devetog i sedamnaestog dana u mjesecu. Prvi nas sjeća praznika našeg narodnog Vaskrsenja, — deveti praznika najplemenitije i najboljnije Žrtve Kralja Ujedinitelja, — sedamnaesti praznika Rođenja Oca Sokolske misli i djela Miroslava Tyrša.

Opet požar u gradu

U utorak na veče oko 11 sati izbio je požar u kući Tone Stošić udove Ante na cesti „12 lipnja“. Požar su prvi primjetili susjedi, koji su odmah alarmirali policiju i vatrogasce i pokušali da spasu pokućstvo. Kada su vatrogasci stigli skoro cijela kuća je već bila u plamenu, tako da se na gašenje nije moglo ni pomišljati. Kako je duvao prilično jak vjetar, pri jetila je opasnost da vatra zahvati i okolne kuće, te su požarnici posvetili najveću pažnju lokalizaciji požara, što im je tek nakon velikog truda i uspjelo.

Cijela kuća sa svim pokućstvom potpuno je izgorila, te je šteta dosta velika. Kuća je bila osigurana kod „Croatie“ na 66.000 din.

Uzrok požaru je nepoznat. Policija je povela istragu.

Program proslave 1 decembra Sokolskog Društva

30 novembra uveče: Ophod gradom Sokolske muzike.

1 Decembra ujutro: U 7 sati pohod mrtvoj braći, od 8 i 30 do 9 i 30 prisustvovanje blagodarenjima u crkvama, u 10 sati Svečana Sjednica sokolske Župe i Društva u Sokolskom domu.

Program svečane sjednice

1) Sokolski pozdrav, 2) Pozdravna riječ, 3) Grosman: Jugoslavenska Sinfonija — sokolska glazba, 4) „Prosto ptica zrakom leti“ od Dim. Demetra — recitacija, 5) Prevođenje naraštajca u članstvo, 6) Polaganje sokolskog Zavjeta novog članstva, 7) Sokolska Himna.

U 20.30 sati Večernja Akademija u Sokolskom domu

PROGRAM

I. dio

1) Sokolski pozdrav, 2) Prigodna riječ, 3) Simultanke na 3 ruče — članstvo, 4) Polkin ples — ženska djeca, 5) Vježbe u krugu — muška djeca, 6) „Prosto ptica zrakom leti“ od Dim. Demetra — recitacija, 7) „Čergo moja čergice“ — ženska djecā, 8) Mladost — muška djeca, 9) G. Bizet: Arlesienne — sokolska glazba.

II. dio

10) Narodna kola — ženski naraštaj, 11) Ritmička šestorka — muški naraštaj, 12) „Naša zemlja“ od Petra Preradovića — recitacija, 13) Ruže s juga — ženski naraštaj, 14) Molitva — žensko članstvo, 15) Đorđić: Slatki san — dvopjev, - sokolska muzika.

III. dio

16) Jovan Mokranjac: Osvetnik u 1 činu — pozorišna sekcija Društva.

Poslije akademije Ples

Ulazna cijena: Sjeđenje 10 dinara, Stajanje 5 dinara, Djaci i vojnici 3 dinara.-

Vježbe prati na klaviru virtuostkinja sestra O. Javor.

Ulaznice se mogu dobiti u Sokolskom domu od 18 do 20 sati svakog dana i mljekarni „Zdravljak“ u svako doba.

Dječak izlomio ruku

Noseći jedan sud sa vodom petogodišnji Vicko Šupe iz Šibenika, sa stanom na Gorici spotako se o jedan kamen i tako nesretno pao, dà je izlomio desnu ruku. Odmah je dopremljen na kirurško odjeljenje u bolnicu, gdje je previjen i zadržan na liječenju.

Poreska Uprava javlja:

Raspisom Ministarstva Finansija Odjeljenje poreza u Beogradu Broj 82711-35 saopštava se kućevlasnicima da je rok za podnošenje poreskih prijava kućarine zā 1936 godinu pro dužen do kraja mjeseca novembra 1935 godine.

Potreba grijanja kola na pruzi Šibenik—Perković

Zadnjih dana je u našim krajevima dosta zahladnilo. Medjutim vagoni koji saobraćaju na pruzi Šibenik—Perković još se ne griju, tako da se putnici, koji putuju iz Šibenika dok duva bura ne osjećaju ni malo ugodno. Koliko nam je poznato na svim relacijama u državi vagoni se griju, samo ne na ovoj. Možda zato da bi putnici, pored privilegije da se moraju skoro uvijek u Perkoviću prekrcavati još i da trpe hladnoću u vozu!!

Možda se ovdje polazi od stanovišta da smo mi u sunčanoj Dalmaciji i da već iz toga razloga ne treba grijati vagone!! Bilo bi nam jako drago kada bi mjerodavni jednom putovali ovom prugom! Onda bi se sigurno uvidjelo da je potrebno grijati vagone i da je u najmanju ruku neumjesno puštati putnike da se mrznu u hladnim i nezagrijanim vagonima.

ZAKLETVA REGRUTA U MANDALINI

Juče prije podne u 9 sati na vježbalištu Radio-stanice u Mandalini održana je zakletva regruta mornarice i suvozemne vojske. Čin zakletve izvršili su katolički, pravoslavni i muslimanski sveštenik. Prisustvovali su: komandant mjesta general g. Ž. Božić, komandant mornarske komande kapetan fregate g. Vilfan i komandant izvidničke komande kapetan fregate g. Pirc.

Poslije izvršene zakletve general g. Božić održao je regrutima prigodan govor.

PREDSJEDNIK GRADSKOG POGLAVARSTVA g. Marko Bačinić, boravio je juče u Splitu radi nekih opć. poslova.

„VIS“ PAROBROD DRUŠTVA „OCEANIA“ u svojoj redovitoj pruzi, doplovio je u utorak prije podne u našu luku. Ukrcaće 700 met. kubnih građevnog drveta, te će proslijediti put za Kanarske otoke.

„SLAVIJA“
TVORNICA SAPUNA
Braća Iljadica-Grbešić pok. Petra
Šibenik
Proizvađa za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli.
PRODAJE SE SVUGDJE

...bije silne laži talijomana, bačene u ...jet da cerne Šibenik prigodom slu... ja, kad su se dvojica naših bacili ...menom u petoricu talij. mornara, ...ji su izazovno pjevali po gradu ...redljive talij. pjesme te jednog lako ...nili.

Br. 44., 49., 54. donose dopise po...ične o raznim stvarima: o gornjem ...pravku, o Lapeninim prirepinama i ...čno. A br. 56. ima dopis iz „Ši...nske biskupije“ o dozvoli služenja ...ise u našem jeziku u Crnoj Gori, a ...nas ništa.

„Narod“ 5. VIII. 87. br. 59. ima ...pis o ošpicama u Šibeniku i o bor... protiv njih. Ova teška bolest dugo ...trajala i pozobala dosta mladosti ...ivnjom nemarnosti službenih liječni... Pamti se dobro, neki su liječnici s puta s vrata ili kroz prozor pitali bolesnika: kako ti je, a? kako se cutiš a,? di te boli, a? Poslije se liječnička njega popravila, ali je medjutim zaraza uhvatila mah na široko. A, da se je tako učinilo odmah u početku, bilo bi se lako uspjelo bolest ograničiti i prekinuti, i ne bi se bilo imalo onolikih teških žrtava. Po cijelu su se noć nosili mrtvi, najviše nevina djecica.

I broj 70. „N.“ donosi dopis o ospicama, o nezādovoljstvu naroda u Jadrtovcu sa župnikom i druge razne stvari. A u br. 73. župnik Begoti ispravlja dopis iz Šib.

„N.“ 4. XI. 87. br. 84. ima Proglas „*Pomozimo braći*“. gdje odbor iz svih redova gradjanstva 29. listop. 87. zove gradjane na pomaganje nastradalima od ospica sakupljanjem milodara u gradu i vani. U br. 85. donosi uredništvo vijesti o uspjehu sabiranja. O vaj broj ima i dopis u tal. jeziku, koji odbija nedostojne talij. navāle. Da se vidi način srditog njihovog pisanja u času kad u gradu hara nemila pošast i kad bi morala da prestane svaka pizma i svadja, neka služi ovo par redaka iz njihova dopisa u talij. novinama: Non appena partiva da qui il sign. Fekete di Bella Falva, il „Dalmata“ diceva presso a poco cosi: Alle solite sassate e coltellate ed al funesto vacciolo, una nuova e *più terribile disgrazia* colpisce ora la povera Sebenico, la comparsa, cioè, del capitano distrettuale Tončić. — Ma, je li to uporedjenje!? Più terribile disgrazia je dolazāk Tončića neg pošast ospica! Pa, dakako, kad su njihovi ljekari kroz prozor i s vrata (s ulice) pitali bolesnika a da ga i ne vide: a kako se cutiš, a? e, e, lezi, lezi, sakri se (htio reći pokri se).

Ovaj dopis nastavlja se i u br. 86. i 87. te u br. 88. prilog. U rubrici „Pokrajinski Vijesnik“ istog broja 88. stoji vijest 18. IX.: U Šibeniku za 3 dana nije bio nijedan slučaj boginja. Na 14. bio je jedan a 15.tog dva slučaja.

U br. 90. nastavlja se iskaz splitskih milodara za unesrećene, jer se i u Splitu sabire.

(slijedi)

Budite pretplatnici „Tribune“

Splićanistika

Ispravak gosp. Ing. Tudorića, člana uprave Saveznog lovačkog udruženja u Splitu, kojim je nastojao prikazati naš članak, koji je tiskan u broju 269 „Tribune“ od 16 novembra ove godine, lažnim, tendecijoznim i žučljivim, posve je neispravan. Datum kao i broj splitskih lovaca posve je tačno naveden jer smo se o tome uvjerili na svoje rodjene oči.

Najlakše je napisati, kako se obično ispravci pišu: nije istina to, već je istina ovo i t. d., ali velju, da je istina baš ono što je u navedenom broju „Tribune“ pod garnjim naslovom napisana.

Mi vjerujemo da je splitsko Lovačko udruženje povelo u stvari izvide, jer nam je poznato da u upravi i van nje ima ispravnih i savjesnih lovaca, all da su pozvani kazali istinu, ne možemo da vjerujemo. Naše su nas oči protivno uvjerile. Jer ako su pozvani kazali istinu, onda ju je gosp. Ing. Tudorić drugčije prikazao, ili je prikazao neistinu onako kako su ga dotična lica izvijestila. Ako je splitskom Lovačkom udruženju stalo do istine, neka pošalje jednog svog člana uprave u Vrpolje, jer kod nas nemâ sela „Dabar“, bar do danas ne, pak će mu seljaci kazati cijelu istinu koja će nadmašiti onu što je navedena. Broj ubijene divljači naveden je po samim lovcima i željezničkom osoblju pa nemamo razloga da ne vjerujemo.

Kao što medju splitskim lovcima ima Šibenčana, tako ima i medju nama Splićana, pak nikad nikome — ni crno ti oko u glavi — već uvjek dobri i vjerni drugovi i prijatelji. I ranijih godina su splitski lovci dolazili da love do samog Šibenika, pa je li se onda kao i danas mogao koji na što potužiti?

Ni danas ne bi bilo do ovoga došlo, da nije prekoračena granica naše branjevine u koju su se utrošile tolike pare.

I. N. p. — Što bi reklo društvo Marjan da netko nepozvan dođe da lovi i to samo izvan ograde Marjana? — To neće nikome ni na um pasti da učini, jer već unapred zna šta bi mu se dogodilo. — Šta bi ste, napokon Vi, gosp. Ing. Tudoriću, kazali da Vam netko nepozvan dođe da lovi u Vašu zabranu, koja je rezervisana samo za Vas ili članove Vašeg Lovačkog udruženja? — Da, svak bi imao što da kaže, samo mi moramo da šutimo i onda kad se, onako mučke, na buljuke navaljuje kao da će Abesiniju osvajati.

Ali:

„Ča je pusta Londra prema Splitu gradu?“

Da su ona gospoda, splitski lovci, bili samo malo obazrivi i da su imali bar malo društvenog takta, bili bi bar na koji način javili upravi Lovačkog udruženja u Šibeniku da žele loviti u našoj branjevini. Bilo bi im se najpripravnije želji udovoljilo. Njima bi se bili pridružili i naši lovci. — Ali ovako? — Mi smo se jednostavno ugibali, izbjegavajući svaki doticaj pripuštajući potpunu slobodu kretanja.

I dandanas, kao i ranije smatramo i smatraćemo ispravne i savjesne splitske lovce svojim dobrim drugovima i na njihovu želju, naša lovišta u koliko ih budemo imali, biće im širom otvorena onako, kao što smo uvjereni da će biti i njihova nama.

Za upravu Savez. lovačkog udruženja u Šibeniku

Tajnik: L. Miličić.

širite »TRIBUNU«

(Predbožićna slika)

Dvojica koja.... ne mogu dočekati

Sokolska konferenca u Imotskome

IMOTSKI 24. — Danas u 10 sati prije podne održana je sokolska konferenca u kancelariji ovamošnjeg društva. Na konferencu su došli delegati sokolske župe Mostar: brat Čedo Milić, starešina i njegov zamjenik brat Bruno Marčić. Također su bile zastupane sve čete matičnog društva, usprkos ružnom vremenu po kojem su morali pješačiti po 20 km. Opaženo je da u tim četama imade dosta članova koji su svijesni sokolske ideologije, a kojoj je ometen normalan rad političkom burom i ulujom vođa i masa.

Starešina župe brat Čedo održao je dugi govor u kojem je ocrtao sokolsku ideologiju u selu kao jedinu organizaciju koja hoće da istinski poveže selo i grad, apstrahirajući politiku iz organizacije kao najveću štetnost.

Izneo je dosta istinskih primjera iz svog sokolskog rada podcrtavajući rad političara na selu, kojemu je svrha jedino da mu se raznim obećanjima da povjerenje glasom da tako uzmogne zasjesti neku stolicu, i rezultat rada sokolskih radnika, koji ne traže glasova već svojim trudom i pomoću svojih pripadnikâ i državne pomoći grade: puteve, domove, bunare, i tako dalje.

Poslije brata Čede održao je govor brat Bruno Marčić, koji je u glavnom upotpunio govor brata starešine naročito u pogledu sokolskog sabora koji će se održati petnaestog decembra o. g. u Mostaru i na koji su pozvani svi pretstavnici slavenskog sokolstva.

— ć —

ŽEGAR

Uslijed velikih kiša rijeka Zrmanja je jako nadošla. Uz strahovitu huku nosi i valja sve što joj se nađe na putu. Tako je voda odnijela mnogo zemlje, a i žita, koja su iznikla sasvim su upropaštena. Šteta se cijeni na oko 60.000 dinara. Žegarsko polje je skoro sasvim poplavljeno. Voda stalno nadolazi, pa se može očekivati još veća nesreća. I onako siromašni i bijedni žitelji tih krajeva, ovim su sasvim upropašteni.

— Dj. —

Sličice iz Tijesnoga

Starac od 82 godine, jedini živi borac od onih, koji na trgu zamijeniše Austrougarsku zastavu sa narodnom, iz svoje sobice prati događaje, zaboravljen od svih. Čeka da ga Bog pozove sebi, među one druge borce, koji nijesu imali sreću da dočekaju plod svoga rada i ostvarenje svojih želja.

Iz zahvalnosti za njegov patriotski rad dočekao je da mu danas ispod prozora kliče: „Doli stari ti nisi sa nama...“

— — —

Već nekoliko mjeseci uslijed delovačije škole, klupe se nalaze pod vedrim nebom, izložene suncu, kiši, krađi... Općinska uprava i složni narod Tjesna (koji nije nikada bio složniji nego danas) nemogu da se nagode u čiju kuću ili konobu da se pohrani ta narodna imovina. A sve od prevelike ljubavi prema sebi i općinarima . . .

— — —

Od kako je glazba postala vanpartijska, i od kako su se neki veliki „partisani“ odrekli članstva, nastala je silna harmonija grljenja i bratimljenja. Sve se zaboravilo, te za bratsku ljubav više nije potrebno strepiti.

— — —

Naš pop, postavši od velikog Jugoslovena, veliki Hrvat, toliko se zabrinuo za sudbinu naroda da u svim svojim propovjedima i molitvama govori o našem „progonjenom narodu, koga neka Bog spasi, jer danas mnogo trpi“. Na kraju svoje propovjedi obično dodaje „blaženi koji trpe radi nepravde“. I blagotvornost njegovih propovjedi se već vidi. Ljubav je sve zahvatila, izim par bezbožnika i smutljivaca, koji prete da pokvare našu djecu, tako lijepo vaspitanu od kuće, škole i crkve...!!

— — —

Dobro je opazio g. Dr. Berković, boraveći zadnji put u Tijesnu, da su djeca dobro vaspitana jer znadu lijepo vikati „Živio Maček“. Zato je i uputio poruku narodu da čuvaju djecu dobro, da ih niko ne dira, pa niti učitelj. Mogla bi se pokvariti, a to bi bilo narodno zlo, od koga bi g. Dr. Berković imao najviše štete...

— a —

Zanimljivost

18.000 kilometara nad ledenim krajevima

Letenje u Arktiku je neobično teško i opasno. Za letenje je najmanje pogodna naročito Zemlja Franje Josifa. Ogromne stenje, glečeri ispresjecani ogromnim pukotinama, zalivi s nagomilanim ledenim santama, strašne bure, magle, 30 do 40 stepeni mraz danju-noću — to je slika prirode na Zemlji Franje Josifa.

Do 1933 godine nijedan avijon nije letio nad tom najudaljenijom zemljom Sovjetskog Saveza. Pionir redovnih letova je bio mladi avijatičar Vasilij Danilović Volosjuk. Svoju pilotsku karijeru je počeo 1931 godine. Do tog vremena je gonio stoku, tovario robu u brodove i bio radnik u moskovskoj Baskakovoj fabrici kabela.

Volosjuk i jedan iskusniji brodarski mehaničar Tarnovski su 1931 godine morali zimovati na Zemlji Franje Josifa. S dva avijona „III 2“ i „Y 2“ sačinjavali su vazduhoplovnu grupu, koja je punim pravom mogla nositi ime „najsjevernija vazduhoplovna grupa“.

Volosjuk je nedavno pozvan u redakciju „Večernjaja Moskva“, gdje je ukratko ispričao istoriju svojih letova nad ostrvima i zalivima arhipelaga Franje Josifa: „Avijoni su nam prilikom zimovanja činili velike usluge. Morali smo se starati za lovačke brodove, zanimali smo se i naučnim radovima, posmatrajući na avijonu meteograf: atmosfera u Arktiku se mora ispitati isto tako dobro kao i njegova mora i kopna.

Pomoću avijona smo utvrdili, da u stvari ne postoje dva ostrva, koja su na mapi navedena sjeverozapadno od ostrva Artura. Zbog toga smo ostrva morali „izbrisati“.

Jedan od najopasnijih i najinteresantnijih Volosjukovih letova je bio let preko čitavog arhipelaga iz Tihog zaliva sve do Rudolfovog ostrva. 400 kilometara su preletjeli nad teritorijom, preko koga nikada avijon nije letio i gdje je nasilna ateriscija prijetila teškim posljedicama.

„Prilikom lijeta prema ostrvu letio sam za 50 metara niže i načinio sam nekoliko krugova. Odgore smo dobro mogli vidjeti magacin zaliha, koje su tamo poslale sovjetske vlasti i nešto dalje su gomilama snijega pokrivene ležale zalihe talijanske ekspedicije na sjeverni pol 1900 godine, koja nije uspjela“.

Volosjuk je svojim letovima nad Zemljom Franje Josifa u istoriju polarne avijacije upisao slijedeće cifre: avijoni su bili u vazduhu ukupno 159 sati i za to vrijeme su prevalili oko 18.000 kilometara.

